

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku filologia germańska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.151.2021.KT.3

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 478, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

uchyla uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 653/2021 z dnia 22 lipca 2021 r. i wydaje opinię pozytywną dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku filologia germańska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.151.2021.KT.3

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku filologia germańska na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.151.2021.KT.3, uzasadniają zmianę opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 653/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 lipca 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Nieprawidłowe przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych.

Kierunek został przyporządkowany w 85% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo oraz w 5% do literaturoznawstwa, 3% do nauk o kulturze i religii, 3% do nauk o zarządzaniu i jakości, 2% do psychologii i 2% do filozofii. Procentowe przyporządkowanie kierunku do pięciu ostatnich dyscyplin naukowych nie świadczy o tym, by stanowiły one jego teoretyczne podstawy, a jednocześnie trzy z tych dyscyplin nie mieszczą się we współczesnym standardzie postrzegania kształcenia na kierunku zwanym „filologia”. Filologia jest nauką o języku, literaturze, a także kulturze jakiegoś narodu lub kręgu cywilizacyjnego, a nauki o zarządzaniu i jakości, psychologia czy filozofia nie stanowią jej teoretycznych podstaw. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny jest uzasadnione tylko wówczas, jeżeli dana dyscyplina stanowi jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia i odnosi się do dyscyplin, w zakresie których studenci osiągają wiedzę odnoszącą się do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, w dyscyplinach

naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Przyporządkowywanie kierunku do dyscyplin może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, jeżeli każda z tych dyscyplin odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym lub kontekstowym, względem całej koncepcji kształcenia, a taki charakter w przypadku kierunku o nazwie filologia mają nauki o zarządzaniu i jakości, psychologia i filozofia. Przyporządkowanie kierunku w 85% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo jest nieprawidłowe, ponieważ błędnie identyfikuje podbudowaną teoretycznie wiedzę w tej dyscyplinie z operacyjną wiedzą dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż dokonała „zmiany przyporządkowania efektów uczenia się do dyscyplin, w wyniku którego efekty uczenia się z przedmiotów mających znaczenie subsydiarne zostały przyporządkowane do dyscyplin podstawowych dla kierunku filologia (tzn. n. o kulturze i religii, językoznawstwo, literaturoznawstwo)”. Uczelnia argumentuje w odniesieniu do końcowej części zarzutu, iż „stanowisko, zgodnie z którym zajęć z praktycznej nauki języka obcego prowadzących do zdobycia tego typu wiedzy o języku obcym nie można przypisać do dyscypliny językoznawstwo, należy uznać za błędne. W skład wiedzy językoznawczej wchodzi bowiem nie tylko znajomość teorii językoznawczych, ale także wiedza o podstawowych strukturach i regułach poprawności danego języka, a także ich wykorzystanie w procesie komunikowania się. [...] Zakwestionowanie poprawności takiego przyporządkowania pozostawia otwartym pytanie: do jakiej innej dyscypliny można zasadnie przyporządkować efekty uczenia się z takich zajęć? Warto tutaj także wspomnieć, że w przypadku innych kierunków studiów dotychczasowa praktyka stosowana przez PKA zalecała przyporządkowanie efektów uczenia się zajęć takich jak lektoraty do dyscypliny wiodącej dla danego kierunku”.

Stanowisko Prezydium PKA

W ramach działań naprawczych Uczelnia dokonała korekty przyporządkowania kierunku do dyscyplin i załączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopię Zarządzenia nr 02/08/2021 Rektora Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. w sprawie utworzenia studiów na kierunku filologia germańska i przyporządkowania go do dyscyplin naukowych (Załącznik 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Paragraf 2 ust. 1 tego dokumentu stanowi, iż filologia germańska, zostaje przyporządkowana do dyscyplin: 1. językoznawstwo, 2. literaturoznawstwo, 3. nauki o kulturze i religii. Ustęp 2. tego zarządzenia wskazuje na językoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą. W poprawionym programie studiów na kierunku filologia germańska przedstawiono następujący procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek, w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie: 79% językoznawstwo, 9% literaturoznawstwo oraz 12% nauki o kulturze i religii (Załącznik 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Biorąc pod uwagę fakt, iż podstawowymi dyscyplinami dla kierunku filologia są oprócz językoznawstwa także nauki o kulturze i religii oraz literaturoznawstwo, na który powołuje się Uczelnia we wniosku

o ponowne rozpatrzenie sprawy, automatyczne przyporządkowanie zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego oraz lektoratów do dyscypliny językoznawstwo, bez rozważenia udziału pozostałych dwóch dyscyplin może nie odpowiadać celom, efektom szczegółowym i treściom poszczególnych zajęć z uwagi na to, iż zwłaszcza lektoraty języków obcych często prowadzone są z uwzględnieniem praktycznych zastosowań podbudowanej teoretycznie wiedzy o kulturze.

Wprowadzone przez Uczelnię korekty przyporządkowania do trzech, a nie pięciu dyscyplin usuwają istotę zarzutu. Kwestia przyporządkowania zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego oraz lektoratów do dyscyplin typowych dla studiów filologicznych wymaga rozważenia w zależności od celów, efektów szczegółowych i treści określonych w sylabusach dla poszczególnych zajęć, jak również w zależności od tego, czy w zakresie tej dyscypliny lub dyscyplin studenci osiągają na zajęciach z praktycznej nauki języka niemieckiego oraz lektoratów, wiedzę odnoszącą się do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowań praktycznych tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem.

Zmiany w programie studiów na wnioskowanym kierunku zostały zatwierdzone Uchwałą nr 3/11/08/2021 Senatu Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku filologia germańska, studia I stopnia, profil praktyczny.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut **stał się bezprzedmiotowy**. Zaleca się jednak weryfikację przyporządkowania zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego oraz lektoratów do dyscypliny językoznawstwo w zależności od celów, efektów szczegółowych i treści przewidzianych dla poszczególnych zajęć, czyli w zależności od tego, czy zajęcia te obejmują podbudowaną teoretycznie wiedzę w dyscyplinie językoznawstwo, a nie tylko operacyjną wiedzę dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim.

2. Nieprecyzyjna koncepcja kształcenia w odniesieniu do roli dyscyplin naukowych w procesie kształcenia i określenia zawodów, do których przygotowuje kierunek. W koncepcji kształcenia nie przedstawiono jasno katalogu zawodów, do wykonywania których przygotowywać ma kierunek studiów. Przewiduje się możliwość wyboru jednego spośród trzech modułów rozszerzających: *translatoryka*, *biznes* oraz *edukacja*. Nie jest jasne, jakie zawody mógłby wykonywać absolwent po ukończeniu studiów w module *biznes*. Ponadto w opisie koncepcji kształcenia podkreśla się bardzo silnie konieczność nabywania przez przyszłych studentów umiejętności technologicznych oraz umiejętności komunikacyjnych, w tym medialnych, co nie znajduje odzwierciedlenia w opisie efektów uczenia się.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przyjęła uwagi zawarte w zarzucie i przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy uzupełnienie pierwotnego wniosku „w części omawiającej zakładaną koncepcję kształcenia o wskazanie roli dyscyplin naukowych w procesie kształcenia”. Wniosek uzupełniono także o wyliczenie zawodów i miejsc pracy, w których zatrudnienie może podjąć absolwent wnioskowanego kierunku: „Tak opracowana koncepcja kształcenia ma za zadanie przygotować absolwentów do pracy w takich zawodach jak: tłumacz, lektor języka obcego,

specjalista ds. międzykulturowych, a także w sposób szczególny przygotować go do założenia i prowadzenia własnej działalności przedsiębiorczej, w szczególności w na rynku usług filologicznych, np. założenia i prowadzenia szkoły językowej, firmy tłumaczeniowej. Absolwent będzie także przygotowany do podjęcia pracy w instytucjach zajmujących się problematyką międzykulturową takich jak np. Urząd ds. Cudzoziemców, a także w organizacjach pozarządowych. W sposób szczególny będzie przygotowany do pracy jako freelancer, czemu sprzyjać mają zdobyte w trakcie studiów kompetencje przedsiębiorcze, technologiczne i pracy metodą projektową. W praktyce absolwent może podjąć zatrudnienie wszędzie tam, gdzie jest wymagana dobra znajomość języków obcych dla celów komunikacyjnych i biznesowych. Studia przygotowują również do podjęcia dalszego kształcenia na studiach II stopnia. (s. 7 [poprawionego wniosku w sprawie przedmiotowego kierunku, stanowiącego Zał. do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy])”.

Stanowisko Prezydium PKA

W ramach działań naprawczych Uczelnia uzupełniła pierwotny wniosek o zapisy dotyczące roli dyscyplin naukowych w procesie kształcenia. Są one zgodne z tradycjami kształcenia filologicznego. Wymieniono także zawody, jakie może wykonywać absolwent po ukończeniu studiów na wnioskowanym kierunku. Odpowiedź implikuje, iż dla modułu biznes przewidziano zawód specjalista ds. międzykulturowych. Tym samym perspektywy na rynku pracy dla absolwenta modułu biznes pozostają bardziej mgliste niż w przypadku pozostałych dwóch modułów rozszerzających. Z opisu przedstawionego w odpowiedzi na zarzut wynika, że przygotowanie do wykonywania zawodu tłumacza i lektora języka obcego zakłada przygotowanie biznesowe, a zatem te dwa moduły rozszerzające obejmują elementy modułu biznesowego, a sam moduł biznesowy mniej precyzyjnie określa zawód, do którego przygotowuje. Należy nadmienić, iż rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 poz. 227) obejmuje pod numerem 242312 zawód: specjalista integracji międzykulturowej, a nie „specjalista ds. międzykulturowych”, jak wskazano w odpowiedzi na zarzut, jednak ogólnie perspektywy zawodowe przedstawione we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy odpowiadają zarówno proponowanym modułom rozszerzającym, jak i realiom rynku pracy. Tym samym przedstawione uzupełnienia usuwają istotę tej części zarzutu. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie odniesiono się natomiast do drugiej części zarzutu i nie skomentowano kwestii braku odzwierciedlenia w opisie efektów uczenia się konieczności nabywania przez studentów umiejętności technologicznych oraz umiejętności komunikacyjnych, w tym medialnych. Analiza efektów uczenia się przedstawionych w poprawionym programie studiów wskazuje na obecność w kategorii wiedza takich efektów, jak FG_WG09 „Posiada szczegółową wiedzę na temat współczesnych sposobów realizacji działalności zawodowej filologa germańskiego, w szczególności zna metodę pracy projektowej oraz nowoczesne rozwiązania technologiczne wykorzystywane w pracy filologa germańskiego” oraz FG_WK03 „Zna podstawowe współczesne uwarunkowania (technologiczne, biznesowe, prawne, organizacyjne, psychologiczne, etyczne) działalności w tzw. wolnych zawodach, w tym w zawodzie filologa germańskiego”, jak również – w kategorii umiejętności – FG_UK05 „Potrafi odpowiednio dobrać źródła informacji i właściwie wykorzystać metody i narzędzia, w tym nowoczesne rozwiązania technologiczne, na potrzeby porozumiewania się i praktycznego wykonywania

pracy filologa”. Efekty te odzwierciedlają konieczność nabywania przez studentów umiejętności technologicznych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut **można uznać za bezprzedmiotowy**. Zaleca się jednak korektę zapisu „specjalista ds. międzykulturowych” zgodnie z obowiązującym aktem prawnym oraz zweryfikowanie, czy opis modułu biznes przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych zawartych w opisie tego zawodu. Zaleca się również odzwierciedlenie w opisie efektów uczenia się, wskazanej przez Wnioskodawcę konieczności nabywania przez studentów umiejętności komunikacyjnych, w tym medialnych.

3. Koncepcja kształcenia nie uwzględnia potrzeb zawodowego rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego. Nie udokumentowano przeprowadzenia konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, których celem byłoby wypracowanie wspólnej, spójnej z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji kształcenia lub przynajmniej uzyskania wiarygodnej opinii potencjalnych pracodawców na temat przygotowywanego przez Uczelnię programu studiów.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podnosi, iż opracowując koncepcję i program studiów, „przeprowadziła bardzo szczegółową i wnikliwą analizę potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz tak zdefiniowała efekty uczenia się dla kierunku oraz główne założenia koncepcji kształcenia, aby były one zgodne ze zidentyfikowanymi potrzebami. Wnioski z przeprowadzonej analizy i wykazanie zgodności efektów uczenia się z potrzebami społeczno-gospodarczymi zostały przedstawione w części 1.2.2 złożonego wniosku [pierwotnego wniosku]”. Wyrażone przez ekspertów stanowisko w tej sprawie może świadczyć o tym, że nie zapoznali się wystarczająco z treścią złożonego przez nas wniosku, jednocześnie także nie wyrazili żadnych zastrzeżeń co do zawartości logicznej lub merytorycznej tej części naszego wniosku”. Uczelnia stwierdza ponadto, iż „prowadziła szerokie konsultacje z różnymi interesariuszami zewnętrznymi przy opracowywaniu koncepcji kształcenia i programu studiów. Prace w tym zakresie zostały zapoczątkowane już w 2019 roku, w toku tych konsultacji, koncepcja kształcenia kształtowała się i ulegała zmianom, odpowiednio do uzyskiwanych od interesariuszy informacji zwrotnych. Wiele z tych konsultacji miało charakter nieformalny, było w nie zaangażowanych wielu pracowników i partnerów. Informację o przeprowadzeniu takich konsultacji były zamieszczone w złożonym wniosku (konstruując koncepcję kształcenia na kierunku filologia germańska, Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie konsultowała się z partnerami zewnętrznymi, uwzględniając informacje zwrotne przekazywane przez partnerów, w szczególności od pracodawców, którzy zadeklarowali przyjęcie na praktyki studentów kierunku filologia germańska. Str. 7)”. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia załączyła dokumentację potwierdzającą konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi oraz przedstawiającą ich opinie na temat programu studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedłożyła wraz z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy załącznik zawierający opinie 7 podmiotów, z którymi współpracuje. Są to nie tyle opinie sformułowane samodzielnie przez poszczególne podmioty, co raczej jedno gotowe sformułowanie

oświadczenia o zapoznaniu się z programem studiów na wnioskowanym kierunku i jego aprobacie. Niemniej jednak pisma te potwierdzają przeprowadzenie konsultacji, o których Uczelnia pisze we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Natomiast argument, jakoby eksperci PKA „nie zapoznali się wystarczająco z treścią złożonego przez nas wniosku” jest chybiony, gdyż analiza pierwotnego wniosku (wersja poprawiona) wskazuje na to, iż w punkcie 1.2.2 (s. 12–17) Uczelnia nie powołuje się na konsultacje z konkretnymi interesariuszami zewnętrznymi, co czyni dopiero we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek pierwotny zawiera jedynie ogólne sformułowania na temat przydatności języków obcych na obecnym rynku pracy, np. „1) Z każdym rokiem wzrasta zapotrzebowanie firm na pracowników, którzy posługują się biegle językami obcymi. 2) Na szybkie zatrudnienie mogą liczyć osoby, które oprócz języka angielskiego znają bardzo dobrze także drugi język obcy. Prym wiodą języki europejskie, głównie niemiecki i rosyjski. To właśnie język niemiecki uplasował się na drugim miejscu po angielskim [...]”. W opisie tym wymieniono efekty uczenia się „wychodzące naprzeciw” wskazanym potrzebom rynku pracy. Potrzeby zawodowego rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego zostały jednak ujęte w pierwotnym wniosku tak ogólnie, że eksperci słusznie tę ogólnikowość podnieśli. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia uściśliła informacje na temat przeprowadzonych konsultacji, co oznacza, że podjęta stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. Efekty uczenia się nie odpowiadają koncepcji kształcenia i przyporządkowaniu kierunku do językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej.

Efekty uczenia się nie zakładają osiągnięcia przez studentów zaawansowanej wiedzy w zakresie językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowano kierunek w wymiarze 85% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Nie uwzględniają także w wystarczającym wymiarze zastosowań praktycznych tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Efekty opisujące kompetencje językowe i powiązaną z nimi wiedzę operacyjną nie odnoszą się do zaawansowanej, podpartej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie naukowej językoznawstwo. Efekty uczenia się odnoszą się jedynie do rudymenarnych elementów wiedzy, które stanowią punkt wyjścia do osiągnięcia wiedzy językoznawczej. Nie obejmują one odniesień do najnowszych dokonań językoznawstwa, które wpisują się w próbę komunikacyjnego oraz „biznesowego” zdefiniowania filologii, takich jak pragmalinwistyka, lingwistyka tekstu czy lingwistyka dyskursu pozwalająca zrozumieć współczesne zjawiska komunikacyjne, także w ujęciu wielo- i międzykulturowym. Brak jest także elementów studiów kontrastywnych pozwalających na lepsze zrozumienie zjawisk i procesów komunikacyjnych na styku dwóch języków. Także w przypadku pozostałych dyscyplin wskazano jedynie absolutnie bazowe elementy zarówno z zakresu wiedzy jak i umiejętności.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia podnosi, iż „zmiana przyporządkowania wnioskowanego kierunku do dyscyplin naukowych, której aktualnie dokonaliśmy w odpowiedzi na zarzuty sformułowane w punkcie 1, częściowo likwiduje zasadność zarzutu sformułowanego w punkcie 4. Usunięcie dyscyplin psychologia, nauki o zarządzaniu i jakości oraz filozofia z grupy dyscyplin, do których przypisany jest kierunek sprawia, że nie ma potrzeby formułowania

efektów uczenia się przypisanych do tych właśnie dyscyplin”. Uczelnia argumentuje ponadto, iż „z uwagi na praktyczny profil wnioskowanego kierunku procent efektów uczenia się osiąganych w ramach zajęć o charakterze teoretycznym musi być mniejszy niż zajęć o charakterze praktycznym. Należy pamiętać, że oprócz wymienionych w tym punkcie przez ekspertów zajęć o charakterze teoretycznym powiązanych z językoznawstwem, student uzyskuje także wiedzę o charakterze teoretycznym z zakresu literaturoznawstwa oraz kulturoznawstwa. Dlatego też dalsze rozbudowywanie zajęć językoznawczych o charakterze stricte teoretycznym prowadziłoby do zaburzenia praktycznego profilu studiów. Założona koncepcja kształcenia przewiduje uzyskanie przez studenta większej liczby efektów uczenia się przypisanych do dyscypliny językoznawstwo, ale o charakterze aplikacyjnym (np. moduły rozszerzające – translatoryka, edukacja językowa, biznes), co jest bardziej zgodne z praktycznym profilem kształcenia. Podtrzymujemy także nasze stanowisko, że do dyscypliny językoznawstwo należy przypisać także efekty uczenia się związane z praktyczną nauką języka obcego, co łącznie daje znaczący (powyżej 50%) udział treści językoznawczych w programie studiów”.

Stanowisko Prezydium PKA

Działania naprawcze, które Uczelnia podjęła w celu skorygowania przyporządkowania wnioskowanego kierunku do dyscyplin, częściowo niwelują istotę zarzutu. Ponadto analiza efektów uczenia się ujętych w Zał. 1 (poprawionym) do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (s. 26–29) wskazuje na to, iż efekty uczenia się zakładają osiągnięcie przez studentów zaawansowanej wiedzy w zakresie językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dwóch dyscyplin filologicznych. Są to na przykład efekty: FG_WG01 „Posiada zaawansowaną wiedzę na temat podstaw dyscyplin filologicznych, ich powiązań z innymi dyscyplinami oraz różnymi dziedzinami praktyki”; FG_WG04 „W stopniu zaawansowanym zna terminologię, teorie i metodologię językoznawstwa oraz możliwości praktycznych zastosowań tej wiedzy w działalności zawodowej filologa germańskiego”; FG_UW01 „Potrafi poprawnie definiować i analizować różne zjawiska językowe z wykorzystaniem terminologii i metodologii językoznawczej”; FG_WG07 „W zaawansowanym stopniu zna i rozumie współczesną problematykę międzykulturowości oraz problematykę społeczno-kulturową krajów niemieckiego obszaru językowego oraz jej oddziaływanie międzynarodowe”. Niektóre z efektów uwzględniają zastosowania praktyczne wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem, np. FG_WG11 „Zna możliwości praktycznego zastosowania umiejętności językowych, wiedzy językoznawczej, literaturoznawczej i kulturoznawczej w wybranym specjalistycznym obszarze działalności zawodowej filologa germańskiego (translatoryce, biznesie lub edukacji)”; FG_UK01 „Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę językoznawczą, literaturoznawczą i kulturoznawczą do formułowania i argumentowania swojego stanowiska w dyskusji/debacie, w szczególności w odniesieniu do problematyki krajów niemieckiego obszaru językowego”. Efekty opisujące kompetencje językowe i powiązaną z nimi wiedzę operacyjną nadal jednak nie odnoszą się do zaawansowanej, podpartej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie naukowej językoznawstwo.

Biorąc pod uwagę podjęcie działań naprawczych sformułowany uprzednio **zarzut można uznać za bezprzedmiotowy**. Jednocześnie zaleca się weryfikację opisów efektów pod kątem uwzględnienia odniesień do najnowszych dokonań językoznawstwa, które wpisują się w próbę komunikacyjnego oraz „biznesowego” zdefiniowania filologii, takich jak

pragmatyka, lingwistyka tekstu czy lingwistyka dyskursu, pozwalające zrozumieć współczesne zjawiska komunikacyjne, także w ujęciu wielo- i międzykulturowym.

5. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zaliczone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone zajęcia z praktycznej nauki języka niemieckiego (wszystkie komponenty), zajęcia z języka łacińskiego, dodatkowy język obcy, a ponadto *gramatyka opisowa języka niemieckiego*, *fonetyka języka niemieckiego*, konwersatorium *problematyka społeczno-polityczna współczesnych Niemiec/Historia i kultura Niemiec*, a także egzamin dyplomowy. Są to zajęcia, których zarówno w założonych dla nich efektach uczenia się jak i treściach programowych brakuje odniesień do praktycznego zastosowania wiedzy w sytuacjach zawodowych właściwych dla kierunku. Praktyczne nauczanie języka obcego nie oznacza, że na tych zajęciach wykonywane są przez studentów w adekwatnych warunkach czynności powiązane z przyszłą ścieżką zawodową. Podczas takich zajęć kształtowane są bowiem przede wszystkim ogólne umiejętności językowe, np.: pisanie, czytanie, interakcja czy mediacja i powiązane z nimi kompetencje, np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem.

Stanowisko Uczelni

W ramach działań naprawczych Uczelnia usunęła kilka ze wskazanych w zarzucie zajęć: język łaciński, ćwiczenia z gramatyki opisowej języka niemieckiego oraz konwersatorium kulturoznawcze, z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Uczelnia wyraża sprzeciw wobec prezentowanego stanowiska, iż zajęcia z praktycznej nauki języka niemieckiego lub dodatkowego języka obcego nie mogą być uznane za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Uczelnia zwraca się z wnioskiem „o ponowne przemyślenie i zrewidowanie takiego stanowiska. Kształcenie w zakresie praktycznej znajomości języka obcego zawsze stanowiło jeden z najważniejszych celów kształcenia na filologiach obcych, a dla zdecydowanej większości absolwentów uzyskanie wysokiej kompetencji językowej i sprawności posługiwania się językiem obcym było i jest najważniejszym narzędziem do dalszej ich pracy zawodowej. Z punktu widzenia rynku pracy, nie ma bardziej praktycznej umiejętności dla absolwenta filologii obcej jak doskonała znajomość języka obcego, którą może potem wykorzystać dla różnych celów aplikacyjnych. Argument o tym, że na zajęciach z praktycznej nauki języka uczy się ogólnych umiejętności językowych, w warunkach niekoniecznie odzwierciedlających warunki przyszłych czynności zawodowych, nie oznacza, że zajęcia takie nie mają charakteru praktycznego. Wręcz przeciwnie, prowadzą do uzyskania najbardziej praktycznej z punktu widzenia absolwenta filologii obcej umiejętności, tj. biegłego posługiwania się językiem. Przy czym fakt, że nauka nie odbywa się w warunkach przypominających przyszłą pracę nie zmienia tutaj praktycznego charakteru tego kształcenia. Umiejętności zdobywane w trakcie studiów, w tym przypadku praktyczna umiejętność

poprawnego posługiwania się językiem obcym i efektywnego komunikowania się w tym języku, choć można uznać, że mają charakter ogólnych umiejętności językowych, to nie przestają przez to być umiejętnościami praktycznymi, a zajęcia podczas których są kształtowane także należy uznać za zajęcia o charakterze praktycznym. Jako dodatkowy argument 'per analogiam' warto tu także wspomnieć o stosowanej na wielu kierunkach studiów praktyce zaliczania lektoratu z języka obcego do grupy zajęć praktycznych.

Biorąc pod uwagę, że w koncepcji kształcenia na kierunku filologicznym Uczelnia założyła, zgodnie z analizą potrzeb rynku pracy, że współczesny absolwent filologii powinien posiadać wysoką biegłość w dwóch językach obcych, to efekty uczenia się przewidziane do uzyskania w ramach zajęć z praktycznej nauki języka obcego podstawowego i dodatkowego stanowią ponad 40% zakładanych efektów uczenia się. Przyjmując wskazaną potrzebę odpowiednio wysokiego procentu efektów uczenia się uzyskanych na zajęciach teoretycznych przypisanych do 3 dyscyplin filologicznych, program studiów nigdy nie zbilansowałby się do wysokości co najmniej 50% zajęć praktycznych, jeśli przyjmie się, że praktyczna nauka języka obcego do takich nie należy.

Uczelnia zwróciła uwagę na to, że współcześnie praktyczna nauka języka obcego nie odbywa się w warunkach oderwanych od rzeczywistości językowej i codzienności. Współcześnie dominuje całkowicie podejście komunikacyjne i wysoce interaktywne w nauce języka obcego, a także nasza koncepcja kształcenia, treści i zakładane metody stosowane na zajęciach z praktycznej nauki języka przewidują nauczanie języka obcego w sposób podkreślający aplikacyjny charakter tej nauki. Podczas zajęć z praktycznej nauki języka Uczelnia przewiduje wykorzystywanie materiałów audiowizualnych językowych z życia codziennego, możliwości ćwiczenia sprawności językowych w sytuacjach symulujących sytuacje z życia codziennego, prowadzenie analizy i tworzenie tekstów o pełnej wartości aplikacyjnej, a także aktywności edukacyjne pozwalające studentom na pełne wykorzystanie kompetencji językowych do różnych sytuacji komunikacyjnych, w tym także przygotowywania prezentacji, wywiadu o pracę, wykładu, debaty, dyskusji, analizy sytuacji politycznych, zjawisk kulturowych itp. W związku z tym, Uczelnia zwraca się z prośbą o ponowne przeanalizowanie treści sylabusów i proponowanych treści oraz metod kształcenia, które przewidywane są na zajęcia z praktycznej nauki języka obcego w programie studiów, gdyż, w przekonaniu Uczelni, zakładany charakter tych zajęć w pełni wyczerpuje cechy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne

Także zajęcia z fonetyki, których celem jest wyćwiczenie prawidłowych nawyków artykulacyjnych i wymowy należy uznać za zajęcia o charakterze praktycznym, tym bardziej że mają one charakter laboratoryjny.

Podsumowując przedstawioną argumentację, Uczelnia wnosi o uwzględnienie postulatu dotyczącego uznania zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego oraz dodatkowego języka obcego oraz z fonetyki za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia częściowo uwzględniła zarzut wyłączając z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne kilka zajęć wskazanych w zarzucie. Przedstawiła natomiast głównie apel o zrewidowanie przez Polską Komisję Akredytacyjną dotychczas przyjmowanego stanowiska w sprawie wyłączania zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego, jak również dodatkowego języka obcego i fonetyki

z puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. W odpowiedzi na apel należy stwierdzić, iż tradycja nauczania języka kierunkowego w ramach grupy zajęć PNJ, jak również nauczania innych języków w ramach lektoratu liczy dziesiątki lat. Była stosowana zanim wprowadzono podział na profil ogólnoakademicki i praktyczny, w czasach, kiedy liczba i dostępność materiałów dydaktycznych, szkół językowych oraz kontaktów międzynarodowych była znacznie mniejsza niż obecnie. Studia filologiczne wypełniały wówczas w tej części programu, zadania typowej szkoły językowej, czyli przygotowywały do sprawnego posługiwania się językami obcymi. Wraz ze zmieniającym się w ciągu dziesięcioleci środowiskiem kształcenia językowego, wymaga przemyślenia nowa rola zajęć z praktycznej nauki języka kierunkowego oraz lektoratów, które to zajęcia nie są w swej formie, a często i treści, odpowiedzią na nowe wyzwania, a jedynie pozostałością wcześniejszych sposobów kształcenia. Podział na profil ogólnoakademicki i praktyczny również rzutuje na rolę, jaką uczelnie mogą przypisać zajęciom z tradycyjnego modułu PNJ. Jeśli Uczelnia zadeklarowała zamiar prowadzenia studiów o profilu praktycznym i określiła w koncepcji kształcenia, do jakich zawodów na konkretnym rynku pracy zamierza przygotowywać studentów, to praktyczność profilu nie jest tożsama z ogólną praktyczną znajomością języka kierunkowego oraz pozostałych języków obcych, lecz odnosi się do zawodów przewidzianych w koncepcji kształcenia. W przypadku Wnioskodawcy koncepcja kształcenia obejmuje przygotowanie absolwentów do pracy w takich zawodach jak: tłumacz, lektor języka obcego, specjalista ds. międzykulturowych. A zatem analiza przykładowych sylabusów zajęć Praktyczna nauka języka niemieckiego skupia się na pytaniu, czy zajęcia te przygotowują do wykonywania wskazanych zawodów. I tak dla przykładu, Praktyczna nauka języka niemieckiego (pisanie i stylistyka) obejmuje cztery semestry, począwszy od pierwszego semestru na pierwszym roku studiów. Cele kształcenia w pierwszym semestrze tych zajęć to: (1) Doskonalenie umiejętności pisania tekstów akademickich; 2) Doskonalenie umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej na różne tematy i w zróżnicowanych stylach. Ten ogólny opis celów nie wskazuje na praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodów założonych w koncepcji kształcenia. Ogólnie sformułowane zostały także efekty uczenia się oraz treści kształcenia, które są następujące 1) Struktura akapitu: zdanie wprowadzające, argumenty, zdanie podsumowujące; 2) Opis jako krótka forma pisemna; 3) Parafraza i streszczanie tekstu źródłowego; 4) Stosowanie zaawansowanych figur i strategii retorycznych – ćwiczenia praktyczne cz. 1 (s. 24–26 Załącznika 9 do pierwotnego wniosku). Tak sformułowane treści sugerują ogólne kształcenie filologiczne, bez względu na wybrany profil studiów. Analizowane przykładowe zajęcia mają być kontynuowane w semestrze drugim (s. 47–49), trzecim (s. 77–78) oraz czwartym (s. 106–107), a cele oraz efekty uczenia się przewidziane dla tych zajęć pozostają w kolejnych semestrach identyczne jak w semestrze pierwszym, co nie wskazuje na przyrost wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kolejnych semestrach studiów. Analiza treści kształcenia w poszczególnych semestrach wskazuje na to, że grawitują one coraz bardziej w stronę profilu ogólnoakademickiego. I tak obejmują one w drugim semestrze następujące zagadnienia: 1) Planowanie pracy pisemnej. Pisanie konspektu pracy; 2) Definicja jako krótka forma pisemna; 3) Stosowanie zaawansowanych figur i strategii retorycznych – ćwiczenia praktyczne cz. 2; 4) Pisanie tekstów krytycznych: rozprawka, recenzja i inne formy tekstu polemicznego; 5) Argumentacja w tekście krytycznym: formułowanie argumentów, polemika z kontrargumentami (s. 49). W trzecim semestrze planuje się omawianie następujących zagadnień: 1) Esej przyczyna-skutek i esej kontrastowy; 2) Stosowanie zaawansowanych figur i strategii retorycznych – ćwiczenia praktyczne cz. 3; 3) Poprawność językowa w pisaniu

tekstów w języku niemieckim – unikanie typowych błędów językowych i stylistycznych; 4) Poprawność językowa w pisaniu tekstów w języku niemieckim – (auto)korekta tekstu własnego i korekta tekstu cudzego; 5) Parafraza i streszczanie tekstu źródłowego (s. 78). Treści kształcenia w czwartym semestrze są następujące: 1) Elementy i organizacja tekstu naukowego; 2) Poprawne formułowanie hipotez i pytań badawczych; 3) Style bibliograficzne stosowanymi w językoznawstwie i psycholingwistyce (np. APA, MLA): cytowania, literatura cytowana, przypisy, organizacja nagłówków w tekście; 4) Przygotowanie streszczenia (abstraktu) pracy naukowej i wystąpienia konferencyjnego (s. 107). Dopiero w semestrach piątym i szóstym zajęcia Praktyczna nauka języka niemieckiego przyjmują formę kształcenia sprawności zintegrowanych, a jak wskazują na to cele, efekty przedmiotowe oraz treści programowe sformułowane w sylabusach, można argumentować, iż są to – jeśli nie całkowicie, to przynajmniej częściowo – zajęcia zorientowane na praktyczne przygotowanie do zawodów wskazanych w koncepcji kształcenia (odpowiednio dla semestrów s. 132–134 oraz 161–163).

Z uwagi na to, iż zarzut Uczelnia podjęła działania naprawcze polegające za rewizji pierwotnego przypisania niektórych zajęć obejmujących przygotowanie językowe, do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, **zarzut można uznać za bezprzedmiotowy**. Jednocześnie zaleca się weryfikację adekwatności celów, efektów, treści kształcenia oraz przyrostu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w sylabusach zajęć zaliczanych do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w odniesieniu do zawodów wskazanych w koncepcji kształcenia.

6. Dobór proponowanych miejsc odbywania praktyk zawodowych nie zapewnia prawidłowej realizacji praktyk w odniesieniu do koncepcji kształcenia. Studia na kierunku filologia germańska w swoim założeniu nie przygotowują do wykonywania zawodu nauczyciela, jednak na liście potencjalnych miejsc praktyk znajdują się szkoły ponadpodstawowa oraz zespół szkolno-przedszkolny, a także uczelnia wnioskująca o prowadzenie studiów na kierunku filologia germańska. Dodatkowo, porozumienia podpisane z pracodawcami są nieaktualne – zostały podpisane w roku 2019.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przyjęła uwagę i uznając jej zasadność „pozyskała do współpracy dodatkowych nowych partnerów, którzy zadeklarowali gotowość przyjęcia na praktyki studentów kierunku filologia [germańska], w tym szkoły językowe oraz organizacje zajmujące się problematyką międzykulturową, których profil działalności jest bardziej adekwatny do zakładanej dla kierunku koncepcji kształcenia”. Aktualne kopie nowych deklaracji pracodawców stanowią Załącznik 7 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Uczelnia stwierdza ponadto, że „porozumienia podpisane jeszcze w 2019 roku nadal są aktualne”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia załączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopie porozumień z pracodawcami lub deklaracji pracodawców w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki. W ramach działań naprawczych przedstawiono trzy dodatkowe deklaracje pracodawców w sprawie przyjęcia studentów wnioskowanego kierunku na praktyki. Są wśród nich szkoły językowe oraz organizacja zajmująca się problematyką międzykulturową, a zatem

wyrównano proporcje miejsc odbywania praktyki dla poszczególnych ścieżek kształcenia zawodowego. Pięć z szesnastu porozumień dotyczy studentów kierunku filologia, natomiast pozostałych jedenaście porozumień (w tym trzy nowe) dotyczy kierunku filologia germańska. Nie wiadomo zatem, czy miejsca przeznaczone dla studentów kierunku filologia obejmują wyłącznie czy też tylko częściowo studentów kierunku filologia germańska. Nie odniesiono się do kwestii zasadności ujęcia w wykazie potencjalnych miejsc odbywania praktyk, szkoły ponadpodstawowej, zespołu szkolno-przedszkolnego, a także uczelni wnioskującej o prowadzenie studiów na kierunku filologia germańska.

W związku z podjęciem działań naprawczych sformułowany uprzednio **zarzut można uznać za bezprzedmiotowy**, zalecając jednak weryfikację zasadności odbywania praktyk w szkole ponadpodstawowej, zespole szkolno-przedszkolnym oraz uczelni wnioskującej o prowadzenie studiów na kierunku filologia germańska.

7. Infrastruktura nie zapewnia realizacji celów kształcenia i osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się. Zasoby biblioteczne nie umożliwiają dostępu do piśmiennictwa zawartego w sylabusach. Zawierają one w publikacje służące do nauki języka niemieckiego i to na poziomie kursów wyrównawczych, a brakuje w nich kluczowych wydawnictw związanych z wiodącą dyscypliną, do której przyporządkowano kierunek. Posiadane niemieckojęzyczne pozycje w wielu przypadkach nie odpowiadają wymogom kształcenia na wnioskowanym kierunku, podejmują tematykę z zakresu dyscyplin niezwiązanych z koncepcją kształcenia kierunku filologia germańska. Uczelnia deklaruje przeznaczenie na zakupy literatury przedmiotu 10 tysięcy złotych, lecz nie przedstawiła listy zaplanowanych do zakupu publikacji. Odnośnie przygotowania studentów do realizacji zadań zawodowych, mimo bogatego wyposażenia pracowni w oprogramowanie służące doskonaleniu umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu tłumacza, Uczelnia nie posiada np. kabin do tłumaczenia symultanicznego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podnosi, iż „w ostatnich latach zainwestowała ok. 200 mln zł w stworzenie wysokiej klasy i nowoczesnej infrastruktury dla swoich pracowników i studentów. Aktualnie AEH może poszczycić się posiadaniem jednego z najlepszych kampusów edukacyjnych w Warszawie, a być może nawet w Polsce”. Choć Wnioskodawca do tej pory nie prowadził kształcenia na kierunkach filologicznych, „już teraz posiada zasób kilkuset pozycji, przeznaczonych głównie do nauki języka angielskiego i niemieckiego. Rektor Uczelni przedłożył też wraz z wnioskiem oświadczenie o zabezpieczeniu środków finansowych na zakup literatury niezbędnej do prowadzenia studiów na kierunku filologia germańska, po uzyskaniu pozwolenia na jego utworzenie. Do wniosku załączono oświadczenie Rektora o zabezpieczeniu środków finansowych na zakup kabin do tłumaczeń symultanicznych. Wykaz zakupów książek w latach 2011–2021 przedstawiono w formie tabeli, z podziałem na książki w wersji papierowej i elektronicznej.

Stanowisko Prezydium PKA

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia podjęła działania naprawcze. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy załączono oświadczenie Rektora o zabezpieczeniu środków finansowych w wysokości 30 000 zł na zakup dwóch jednoosobowych kabin do tłumaczenia

symultanicznego. W tym samym pliku znajduje się też oświadczenie Rektora o zabezpieczeniu środków finansowych w wysokości 25 000 zł na zakup literatury wymienionej w sylabusach zajęć objętych programem studiów na kierunku filologia angielska, a nie germańska, oraz wykaz i wycena książek planowanych do zakupu, przy czym podręczniki do nauki języka niemieckiego – seria Menschen od poziomu A1 do poziomu B1 – obejmują zaledwie pozycje 2–9 tej listy.

W świetle podjętych działań naprawczych, sformułowany **uprzednio zarzut można uznać za bezprzedmiotowy**. Jednocześnie zaleca się opracowanie listy książek do zakupu, adekwatnych do poziomu kształcenia oraz literatury wskazanej w sylabusach na wnioskowanym kierunku.

Biorąc pod uwagę uznanie za bezprzedmiotowe wszystkich zarzutów Prezydium PKA stwierdza, że zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 653/2021 z dnia 22 lipca 2021 r. i wydania opinii pozytywnej. Jednocześnie zaleca się 1) weryfikację przyporządkowania zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego oraz lektoratów do dyscypliny językoznawstwo w zależności od celów, efektów szczegółowych i treści przewidzianych dla poszczególnych zajęć, czyli w zależności od tego, czy zajęcia te obejmują podbudowaną teoretycznie wiedzę w dyscyplinie językoznawstwo, a nie tylko operacyjną wiedzę dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim; 2) korektę zapisu „specjalista ds. międzykulturowych” zgodnie z obowiązującym aktem prawnym, zweryfikowanie, czy opis modułu biznes przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych zawartych w opisie tego zawodu, a także odzwierciedlenie w opisie efektów uczenia się, wskazanej przez Wnioskodawcę konieczności nabywania przez studentów umiejętności komunikacyjnych, w tym medialnych; 3) weryfikację opisów efektów pod kątem uwzględnienia odniesień do najnowszych dokonań językoznawstwa, które wpisują się w próbę komunikacyjnego oraz „biznesowego” zdefiniowania filologii, takich jak pragmatyka, lingwistyka tekstu czy lingwistyka dyskursu, pozwalające zrozumieć współczesne zjawiska komunikacyjne, także w ujęciu wielo- i międzykulturowym; 4) weryfikację adekwatności celów, efektów, treści kształcenia oraz przyrostu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w sylabusach zajęć zaliczanych do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w odniesieniu do zawodów wskazanych w koncepcji kształcenia; 5) weryfikację zasadności odbywania praktyk w szkole ponadpodstawowej, zespole szkolno-przedszkolnym oraz uczelni wnioskującej o prowadzenie studiów na kierunku filologia germańska; oraz 6) opracowanie listy książek do zakupu, adekwatnych do poziomu kształcenia oraz literatury wskazanej w sylabusach na wnioskowanym kierunku.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie.

Uchwała nr 904/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 16 września 2021 r.

---

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
23.09.2021

Stanisław Wrzosek